НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Богдан КОРОБКО
«_24_» ____08_____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОГНОЗУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки **магістр**
(назва ступеня вищої освіти)

освітньої програми **Бізнес і торгівля**
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **D7 Торгівля**
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Прогнозування підприємницької діяльності»** для здобувачів вищої освіти спеціальності **D7 Торгівля**, другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми **«Бізнес і торгівля»,** 2026 року.

Розробник: Кулакова С.Ю., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент.

Погоджено:
Гарант освітньо-професійної програми _____ (Андрій СКРИЛЬНИК)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
економіки, підприємництва та маркетингу

Протокол від «26» серпня 2026 року № 12

Завідувачка кафедри
економіки, підприємництва та маркетингу _____ (Марина ЧИЖЕВСЬКА)

«26» серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії ННІФЕУП _____ (Євгенія КАРПЕНКО)

«28» серпня 2026 року

© Кулакова С.Ю., 2026 рік
© Національний університет імені
Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування показників</td><td rowspan="3">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="3">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="3">Форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>денна</td><td>заочна</td><td>дистанційна</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="2">Галузь знань
D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="3" rowspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність

D7 Торгівля</td><td colspan="3">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="3">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Індивідуальне завдання
– не передбачено</td><td colspan="3">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Ступінь вищої освіти – магістр</td><td colspan="3">Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="3">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="3">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>88 год.</td><td>108 год.</td><td>120 год.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Індивідуальна робота:</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="3">Вид контролю:
диференційований залік</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

– для денної форми здобуття освіти – 32/88;
– для заочної форми здобуття освіти – 12/108;
– для дистанційної форми здобуття освіти – 0/120.

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Прогнозування підприємницької діяльності» відноситься до складу вибіркових компонент освітньо-професійної програми магістра «Бізнес і торгівля» зі спеціальності D7 Торгівля та має на меті формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо методів та інструментів прогнозування підприємницької діяльності в умовах нестабільного ринкового середовища, цифровізації та зростання невизначеності.

Засвоєння дисципліни передбачає:

- формування у здобувачів умінь і навичок аналізу динаміки соціально-економічних показників діяльності підприємств у сфері торгівлі;
- опанування кількісних і якісних методів прогнозування обсягів продажу, доходів, витрат та фінансових результатів підприємницької діяльності;
- здатність будувати та інтерпретувати прогнозні моделі з урахуванням ринкової кон'юнктури, циклічності, сезонності та факторів невизначеності;
- розвиток компетентностей щодо оцінювання точності прогнозів, ідентифікації прогнозних помилок і ризиків управлінських рішень;
- оволодіння методами сценарного та стратегічного прогнозування для обґрунтування напрямів розвитку підприємств у довгостроковій перспективі.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує **формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

- Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур
- Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності
- Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.
- Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» є попередньо опановані дисципліни другого (магістерського) рівня вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання із дисципліни базується на результатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою, відповідно до матриці відповідності програмних результатів, зокрема:

Програмні результати, а саме:

- Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.
- Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

- Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.
- Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень
- Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.
- Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє по-	**Середній**, що забезпечує достатньо надій-

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			становку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	ний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання диференційованого заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі диференційованого заліку	**Незадовільний**, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- диференційований залік;
- опитування;
- тестування;
- виконання практичних завдань;
- виконання контрольної роботи (для дистанційної форми);
- виконання завдань самостійної роботи.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи прогнозування підприємницької діяльності

Тема 1. Сутність, роль і місце прогнозування в системі управління підприємницькою діяльністю

Поняття прогнозування підприємницької діяльності та його економічна сутність. Місце прогнозування в системі стратегічного та оперативного управління підприємством. Взаємозв'язок прогнозування, планування та прийняття управлінських рішень. Функції прогнозування в умовах ринкової невизначеності та ризиків.

Тема 2. Інформаційне забезпечення прогнозування діяльності підприємств

Інформаційна база прогнозування: види, джерела та вимоги до даних. Статистична, фінансова та управлінська звітність як основа прогнозних розрахунків. Якість інформації, обмеження даних та їх вплив на результати прогнозування. Використання відкритих даних і аналітичних платформ у прогнозуванні підприємницької діяльності.

Практичне заняття № 1.

Тема 3. Класифікація та характеристика методів прогнозування

Класифікація методів прогнозування за ступенем формалізації та горизонтом прогнозу. Якісні методи прогнозування: сфери застосування, переваги та обмеження. Кількісні методи прогнозування та умови їх використання. Критерії вибору методу прогнозування залежно від цілей та інформаційного забезпечення.

Тема 4. Аналіз часових рядів та методи екстраполяції

Часові ряди економічних показників: поняття, структура та властивості. Трендові, сезонні та циклічні компоненти часових рядів. Методи екстраполяції та згладжування динамічних рядів. Обмеження використання екстраполяційних методів у прогнозуванні підприємницької діяльності.

Практичне заняття № 2.

Тема 5. Регресійні та економетричні моделі прогнозування підприємницької діяльності

Сутність регресійного аналізу та його роль у прогнозуванні. Побудова та інтерпретація економетричних моделей прогнозування. Факторний аналіз і вибір пояснювальних змінних. Перевірка адекватності моделей та оцінювання достовірності прогнозів.

Практичне заняття № 3.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти та стратегічне прогнозування

Тема 6. Прогнозування попиту, обсягів продажу та товарообігу в сфері торгівлі

Особливості прогнозування попиту в умовах мінливого ринкового середовища. Методи прогнозування обсягів продажу та товарообігу. Вплив сезонності, кон'юнктури ринку та поведінки споживачів на прогнозні оцінки. Використання прогнозів попиту у плануванні торговельної діяльності.

Практичне заняття № 4.

Тема 7. Прогнозування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства

Сутність і значення фінансового прогнозування для підприємницької діяльності. Методи прогнозування доходів, витрат та прибутку підприємства. Прогнозування грошових потоків та фінансової стійкості. Використання фінансових прогнозів у прийнятті управлінських рішень.

Практичне заняття № 5.

Тема 8. Оцінювання точності прогнозів та прогнозних ризиків

Поняття точності прогнозів і види прогнозних помилок. Методи оцінювання точності та надійності прогнозів. Прогнозні ризики та фактори їх виникнення. Управління прогнозними ризиками в підприємницькій діяльності.

Практичне заняття № 6.

Тема 9. Сценарне прогнозування та прогнозування в умовах невизначеності

Сутність сценарного підходу в прогнозуванні підприємницької діяльності. Види сценаріїв та етапи їх формування. Прогнозування в умовах невизначеності, криз та зовнішніх шоків. Використання сценарних прогнозів у стратегічному аналізі.

Практичне заняття № 7.

Тема 10. Використання результатів прогнозування у стратегічному розвитку підприємств

Роль прогнозування у формуванні стратегій розвитку підприємств. Інтеграція прогнозних розрахунків у стратегічне та інвестиційне планування. Прогнозування як інструмент обґрунтування інноваційних проєктів. Обмеження прогнозування та відповідальність управлінських рішень.

Практичне заняття № 8.

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи прогнозування підприємницької діяльності						
Тема 1. Сутність, роль і місце прогнозування в системі управління підприємницькою діяльністю	11	0	0	0	0	11
Тема 2. Інформаційне забезпечення прогнозування діяльності підприємств	13	2	2	0	0	9
Тема 3. Класифікація та характеристика методів прогнозування	12	2	0	0	0	10
Тема 4. Аналіз часових рядів та методи екстраполяції	12	2	2	0	0	8
Тема 5. Регресійні та економетричні моделі прогнозування підприємницької діяльності	12	2	2	0	0	8
Разом за змістовим модулем 1	**60**	**8**	**6**	**0**	**0**	46
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти та стратегічне прогнозування						
Тема 6. Прогнозування попиту, обсягів продажу та товарообігу в сфері торгівлі	12	2	2	0	0	8
Тема 7. Прогнозування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства	12	2	2	0	0	8
Тема 8. Оцінювання точності прогнозів та прогнозних ризиків	11	0	2	0	0	9
Тема 9. Сценарне прогнозування та прогнозування в умовах невизначеності	12	2	2	0	0	8
Тема 10. Використання результатів прогнозування у стратегічному розвитку підприємств	13	2	2	0	0	9
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**8**	**10**	**0**	**0**	**42**
Усього годин	**120**	**16**	**16**	**0**	**0**	**88**

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи прогнозування підприємницької діяльності						
Тема 1. Сутність, роль і місце прогнозування в системі управління підприємницькою діяльністю	12	2				10
Тема 2. Інформаційне забезпечення прогнозування діяльності підприємств	10					10
Тема 3. Класифікація та характеристика методів прогнозування	12	2				10
Тема 4. Аналіз часових рядів та методи екстраполяції	12					12
Тема 5. Регресійні та економетричні моделі прогнозування підприємницької діяльності	14		2			12

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Разом за змістовим модулем 1	**60**	**4**	**2**			**54**
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти та стратегічне прогнозування						
Тема 6. Прогнозування попиту, обсягів продажу та товарообігу в сфері торгівлі	12	2				10
Тема 7. Прогнозування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства	12		2			10
Тема 8. Оцінювання точності прогнозів та прогнозних ризиків	12					12
Тема 9. Сценарне прогнозування та прогнозування в умовах невизначеності	12					12
Тема 10. Використання результатів прогнозування у стратегічному розвитку підприємств	12		2			10
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**2**	**4**			**54**
Усього годин	**120**	**6**	**6**			**108**

в) для дистанційної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи прогнозування підприємницької діяльності						
Тема 1. Сутність, роль і місце прогнозування в системі управління підприємницькою діяльністю	12					12
Тема 2. Інформаційне забезпечення прогнозування діяльності підприємств	12					12
Тема 3. Класифікація та характеристика методів прогнозування	12					12
Тема 4. Аналіз часових рядів та методи екстраполяції	12					12
Тема 5. Регресійні та економетричні моделі прогнозування підприємницької діяльності	12					12
Разом за змістовим модулем 1	**60**					**60**
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти та стратегічне прогнозування						
Тема 6. Прогнозування попиту, обсягів продажу та товарообігу в сфері торгівлі	12					12
Тема 7. Прогнозування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства	12					12
Тема 8. Оцінювання точності прогнозів та прогнозних ризиків	12					12
Тема 9. Сценарне прогнозування та прогнозування в умовах невизначеності	12					12
Тема 10. Використання результатів прогнозування у стратегічному розвитку підприємств	12					12
Разом за змістовим модулем 2	**60**					**60**
Усього годин	**120**					**120**

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин		
		Форма навчання		
		денна	заочна	дистан-ційна
	Семінарські заняття не передбачені			

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин		
	для денної форми	для заочної форми	для дистан-ційної форми
Практичне заняття № 1. Підготовка інформаційної бази прогнозування 1. Оцінити повноту та порівнянність даних продажів. 2. Виправити дублікати й пропуски, обґрунтувати обробку викидів. 3. Сформувати часові вибірки без витоку майбутньої інформації. Результат: очищений набір даних і паспорт прогнозного завдання.	2	0	0
Практичне заняття № 2. Побудова та порівняння прогнозів часового ряду 1. Побудувати сезонний базовий прогноз. 2. Застосувати ковзне середнє й експоненційне згладжування. 3. Пояснити сезонні ефекти та обмеження екстраполяції. Результат: розрахункова таблиця і графік фактичних та прогнозних значень.	2	0	0
Практичне заняття № 3. Факторна модель прогнозування продажів 1. Обрати фактори з економічним обґрунтуванням. 2. Оцінити регресійну модель та її залишки. 3. Побудувати прогноз за явно заданими значеннями факторів. Результат: модель з інтерпретацією коефіцієнтів та застереженнями.	2	2	0
Практичне заняття № 4. Прогноз попиту та параметри поповнення запасів 1. Сегментувати товари та врахувати акційні продажі й дефіцит. 2. Розрахувати прогноз за товарними позиціями і каналами. 3. Обґрунтувати обсяг замовлення та оцінити наслідки помилки. Результат: рекомендація щодо закупівлі товарної категорії.	2	0	0
Практичне заняття № 5. Прогноз фінансових результатів і ліквідності 1. Узгодити продажі, закупівлі та операційні витрати. 2. Розрахувати маржинальний дохід і прибуток. 3. Побудувати касовий бюджет з урахуванням відстрочок платежів. Результат: прогноз результатів та таблиця касових розривів.	2	2	0

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин		
	для денної форми	для заочної форми	для дистан-ційної форми
Практичне заняття № 6. Валідація прогнозу та вартість прогнозної помилки 1. Обчислити MAE, RMSE, WAPE на відкладеному періоді. 2. Виявити систематичну похибку і перевірити обмеження метрик. 3. Порівняти витрати дефіциту та надлишку за двома моделями. Результат: протокол вибору прогнозної моделі.	2	0	0
Практичне заняття № 7. Стрес-тестування торговельного підприємства 1. Побудувати три взаємно узгоджені сценарії. 2. Оцінити вплив перебою постачання на сервіс і грошові потоки. 3. Запропонувати заходи та кількісні сигнали їх запуску. Результат: сценарний прогноз та антикризова рекомендація.	2	0	0
Практичне заняття № 8. Захист прогнозного управлінського рішення 1. Порівняти альтернативи розвитку бізнесу. 2. Вказати джерела невизначеності та чутливі припущення. 3. Представити регламент моніторингу прогнозу. Результат: аналітична записка і короткий захист.	2	2	0
Усього годин	**16**	**6**	**0**

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин		
		Форма навчання		
		денна	заочна	дистан-ційна
	Лабораторні заняття не передбачені			

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: поглибити навички роботи з бібліотечними фондами і каталогами, робота з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи:

– опрацювання лекційного матеріалу;

– підготовка до практичних занять;

– опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;;

– підготовка до поточного тестування;

– відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);

– підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

Питання
для самостійного вивчення здобувача вищої освіти

№ з/п	Тема дисципліни та перелік питань	Кількість годин		
		Форма навчання		
		Денна	Заочна	Дистанційна
1	**Тема 1.** Сутність, роль і місце прогнозування в системі управління підприємницькою діяльністю – Економічна сутність прогнозування підприємницької діяльності та відмінність від планування. – Роль прогнозування у прийнятті управлінських рішень в умовах невизначеності. – Функції прогнозування на різних рівнях управління підприємством.	11	10	12
2	**Тема 2.** Інформаційне забезпечення прогнозування діяльності підприємств – Джерела інформації для прогнозування діяльності підприємств у сфері торгівлі. – Вплив якості та повноти даних на результати прогнозних розрахунків. – Доцільність використання відкритих статистичних та аналітичних даних у прогнозуванні.	9	10	12
3	**Тема 3.** Класифікація та характеристика методів прогнозування – Класифікація методів прогнозування та приклади застосування. – Порівняння якісних та кількісних методів прогнозування за перевагами та обмеженнями. – Вибір методу прогнозування залежно від мети дослідження та доступної інформації.	10	10	12
4	**Тема 4.** Аналіз часових рядів та методи екстраполяції – Структура часових рядів економічних показників підприємства. – Вплив сезонності та циклічності на результати прогнозування. – Можливості та обмеження екстраполяційних методів у прогнозуванні підприємницької діяльності.	8	12	12
5	**Тема 5.** Регресійні та економетричні моделі прогнозування підприємницької діяльності – Роль регресійного аналізу у прогнозуванні результатів діяльності підприємства. – Вибір факторів для побудови економетричної моделі прогнозування. – Проблеми інтерпретації результатів економетричного прогнозування.	8	12	12
6	**Тема 6.** Прогнозування попиту, обсягів продажу та товарообігу в сфері торгівлі – Чинники формування попиту в сфері торгівлі. – Особливості прогнозування продажу товарів у коротко- та довгостроковій перспективі. – Роль прогнозування попиту у плануванні діяльності торговельних підприємств.	8	10	12

№ з/п	Тема дисципліни та перелік питань	Кількість годин		
		Форма навчання		
		Денна	Заочна	Дистанційна
7	**Тема 7.** Прогнозування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства – Значення фінансового прогнозування для забезпечення стабільності підприємства. – Основні підходи до прогнозування доходів і витрат. – Вплив прогнозних фінансових показників на управлінські рішення підприємства.	8	10	12
8	**Тема 8.** Оцінювання точності прогнозів та прогнозних ризиків – Поняття точності прогнозування та види прогнозних помилок. – Методи оцінювання точності прогнозів. – Значення прогнозних ризиків у процесі прийняття управлінських рішень.	9	12	12
9	**Тема 9.** Сценарне прогнозування та прогнозування в умовах невизначеності – Сутність сценарного підходу в прогнозуванні підприємницької діяльності. – Переваги сценарного прогнозування порівняно з традиційними методами. – Доцільність використання сценарних прогнозів у кризових умовах.	8	12	12
10	**Тема 10.** Використання результатів прогнозування у стратегічному розвитку підприємств – Роль прогнозування у формуванні стратегій розвитку підприємств. – Можливості використання прогнозних розрахунків при обґрунтуванні інвестиційних рішень. – Значення прогнозування для забезпечення сталого розвитку підприємств.	9	10	12
	Усього	**88**	**108**	**120**

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, що забезпечують формування системного бачення процесів планування, прогнозування та обґрунтування управлінських рішень у підприємницькій діяльності.

Словесні та наочні методи використовуються під час лекційних і практичних занять, а також у процесі індивідуальних і групових консультацій. У ході лекцій і практичних занять застосовуються такі словесні методи, як пояснення, аналітична розповідь, проблемно- Наочні методи включають ілюстрацію та демонстрацію моделей підприємницького планування, візуалізацію стратегічних і оперативних планів, графічне подання прогнозних показників, фінансових потоків, сценаріїв розвитку, ризиків і результатів діяльності підприємств.

Практичні методи навчання реалізуються через:

- Кейс-метод – аналіз реальних і умовних кейсів підприємств торговельної та суміжних сфер, оцінювання бізнес-ідеї, планування обсягів діяльності, витрат, доходів, прибутку, грошових потоків і точки беззбитковості.
- Проєктну та групову роботу – розроблення бізнес-планів і фінансових планів підприємств, формування стратегічних, тактичних і оперативних планів, побудова прогнозних сценаріїв розвитку підприємницької діяльності.
- Розрахунково-аналітичні завдання – виконання економічних і фінансових розрахунків, пов'язаних з плануванням виробничих, збутових, інвестиційних і фінансових показників, оцінювання ефективності планових рішень та підприємницьких проєктів.
- Ділові ігри та симуляції – моделювання процесів прийняття управлінських рішень у сфері планування діяльності підприємства, вибору стратегій розвитку, реагування на зміни ринкової кон'юнктури та ресурсних обмежень.
- Аналітичні дискусії та професійні дебати – обговорення альтернативних підходів до планування підприємницької діяльності, ризиків і невизначеності, ролі прогнозування та сценарного аналізу в управлінні бізнесом.
- Індивідуальні завдання – підготовка аналітичних записок, прогнозних розрахунків, елементів бізнес-планів, фінансових моделей та рекомендацій щодо вдосконалення системи планування підприємства.

Для формування soft skills застосовуються інтерактивні методи: командна робота, кейс-методи, дискусії, синтез управлінських рішень, моделювання ризикових і проблемних ситуацій. Вони сприяють розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей, комунікативних і лідерських навичок, креативності та здатності приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності та динамічного ринкового середовища.

Використання зазначених методів і інструментів забезпечує набуття здобувачами вищої освіти професійних компетентностей у сфері планування підприємницької діяльності, прогнозування результатів і обґрунтування управлінських рішень в умовах сучасної економіки.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів вищої освіти доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем вищої освіти певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми здобуття освіти, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» за видами робіт

Вид робіт (контролю)	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
		1		2	3	4	5	6	7	8
Опитування		2		2	2	2	2	2	2	
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання практичних завдань		2		2	2	2	2	2	2	2
Модульна контрольна робота					5					5
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Всього за темами	**3**	**7**	**3**	**7**	**12**	**7**	**7**	**7**	**7**	**10**
Диференційований залік	**30**									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Схема нарахування балів для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» за видами робіт

Вид робіт (контролю)	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
					1		**2**			**3**
Тестування					*5*		*5*			*5*
Виконання практичних завдань					*5*		*5*			*5*
Модульна контрольна робота					*5*					*5*
Виконання завдань самостійної роботи	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*	*3*
Всього за темами	3	3	3	3	18	3	13	3	3	18
Диференційований залік	**30**									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Схема нарахування балів для дистанційної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» за видами робіт

Вид робіт (контролю)	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
Контрольна робота					*10*					*10*
Виконання завдань самостійної роботи	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*	*5*
Всього за темами	**5**	**5**	**5**	**5**	**15**	**5**	**5**	**5**	**5**	**15**
Диференційований залік	**30**									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали Форма здобуття освіти денна	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Здобувач вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

–Для денної форми здобуття освіти: кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,1 × 10 = 1);

–Для заочної форми здобуття освіти: кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,25 × 20 = 5);

–правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали Форма здобуття освіти		Критерії оцінювання
денна	заочна	
2	4-5	Завдання виконано в повному обсязі, без помилок. Оформлення відповідає всім вимогам. Робота чітка, логічно послідовна, демонструє правильне застосування знань. Висновки повно і коректно розкривають суть завдання, є наочним прикладом для подальшого використання. Завдання виконано вчасно.
1	1-3	Завдання виконано частково або з незначними помилками. Оформлення відповідає основним вимогам, але є дрібні недоліки. Висновки неповно розкривають суть завдання або містять незначні неточності. Робота потребує деяких коригувань або доповнень.

Бали		Критерії оцінювання
Форма здобуття освіти		
денна	заочна	
0	0	Завдання не виконано або виконано з суттєвими помилками. Оформлення роботи неналежне або неповне. Висновки відсутні або некоректні, завдання не відповідає вимогам і не може бути оцінене через значні помилки або відсутність виконання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали			Критерії оцінювання
Форма здобуття освіти			
денна	заочна	дистанційна	
2	3	4-5	Завдання виконано в повному обсязі, без помилок. Робота має високий рівень логічної послідовності, глибокий аналіз та чітке оформлення. Висновки розкривають сутність завдання, демонструючи здатність до критичного осмислення матеріалу та самостійного застосування отриманих знань у практичному контексті.
1	1-2	1-3	Завдання виконано частково, містить суттєві помилки або недоліки в оформленні. Висновки недостатньо розкривають суть завдання, важливі аспекти подано фрагментарно. Робота демонструє певний рівень розуміння матеріалу, але потребує значних виправлень або уточнень.
0	0	0	Завдання не виконано або виконано з критичними помилками, що унеможливлюють коректне розуміння роботи. Оформлення не відповідає вимогам, а висновки відсутні або некоректні. Робота не демонструє засвоєння матеріалу.

Оцінювання модульної контрольної роботи (тестування):

–Для денної форми здобуття освіти: кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,1 × 20 = 5);

–Для заочної форми здобуття освіти: кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,25 × 20 = 5);

–правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи (дистанційна форма здобуття освіти)

Бали	Критерії оцінювання
10	Відповідь повна (95–100% необхідної інформації), без помилок або з незначними неточностями. Матеріал викладено чітко, логічно, структуровано. Термінологія використана коректно. Аналітичні висновки глибокі та обґрунтовані. Демонструє високий рівень самостійності та професійного мислення.
9	Відповідь достатньо повна (80–90%). Можливі незначні помилки, що не впливають на зміст. Логічність і структура збережені. Висновки аргументовані, термінологія вжита здебільшого коректно. Окремі положення потребують уточнення.
7-8	Відповідь частково неповна (65–75%). Є помилки або неточності у формулюваннях. Структура загалом логічна, але потребує доопрацювання. Висновки сформульовані, проте недостатньо обґрунтовані. Показує базове розуміння теми.
5-6	Відповідь містить лише основні положення (45–60%). Наявні істотні неточності. Структура викладу слабка, є логічні розриви. Висновки поверхневі або частково відсутні.
3-4	Відповідь фрагментарна (30–40%). Є значні змістові та логічні помилки. Виклад неструктурований, аналіз відсутній. Висновки нерелевантні або відсутні. Не демонструє розуміння теми.

Бали	Критерії оцінювання
1-2	Відповідь містить менше 20–25% необхідної інформації. Велика кількість помилок, відсутні висновки. Матеріал не дозволяє оцінити знання.
0	Відповідь не надана або інформація нерелевантна темі. Оцінювання неможливе.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного складання	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів. До 70 балів здобувач вищої освіти отримує протягом семестру в процесі поточного контролю знань та до 30 балів – в результаті підсумкового контролю знань.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на практичних заняттях, опитування, тестування, виконання практичних завдань, поточної контрольної роботи, завдань самостійної роботи – до 70 балів.

Виконання контрольних робіт для дистанційної форми навчання – до 30 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувачів вищої освіти на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач вищої освіти, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»..

17. Методичне забезпечення

1.Кулакова С.Ю. Методичні вказівки щодо змісту та організації самостійної роботи із дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D7 Торгівля. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 17 с.

2. Кулакова С.Ю. Методичні вказівки щодо змісту та організації практичних занять із дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D7 Торгівля. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 38 с.

3. Кулакова С.Ю. Методичні вказівки щодо змісту та написання контрольних робіт із дисципліни «Прогнозування підприємницької діяльності» для здобувачів другого

(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D7 Торгівля дистанційної форми здобуття освіти. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 38 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Економічна аналітика в бізнесі : навч. посіб. / О. С. Гринькевич, С. О. Матковський, А. В. Сидорова та ін. ; за ред. О. С. Гринькевич та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 480 с.
2. Якімова Н. А., Круглов В. Є. Математичні методи прогнозування в економіці та бізнесі : навч. посіб. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2024. 211 с.
3. Лозовська Л. І., Бандоріна Л. М., Савчук Л. М., Удачина К. О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посіб. Дніпро : УДУНТ, 2022. 146 с.
4. Галущак М. П., Галущак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів : навч. посіб. Тернопіль : ФОП Паляниця, 2021. 160 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/36761/1/Посібник_Прогноз.pdf
5. Vandeput N. Demand Forecasting Best Practices. Manning Publications, 2023. 216 p.

Допоміжна

1. Principles of Forecasting: A Handbook for Researchers and Practitioners / ed. by J. S. Armstrong. Boston : Springer, 2001. 849 p.
2. Березівський П. С., Михалюк Н. І., Балаш Л. Я. та ін. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. Львів : Новий Світ – 2000, 2023. 618 с.
3. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / за ред. М. О. Данилюка. Львів : Магнолія 2006, 2017. 328 с.
4. Кулакова С. Ю., Ткаченко А., Разно М. Сучасні аспекти управління витратами українських підприємств. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2023. № 1 (8). С. 40–48. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2023-1-05
5. Міняйленко І. В., Кобець С. П., Кулакова С. Ю. Прогнозування попиту та оптимізація запасів у роздрібній торгівлі: від обробки даних до управлінського рішення. *Національні інтереси України*. 2026. № 6 (23). С. 1722–1735. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-6(23)-1722-1735

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7409
2. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал. URL: https://www.rada.gov.ua
3. Державна служба статистики України. Офіційний вебсайт. URL: https://www.ukrstat.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України. Офіційний вебпортал. URL: https://www.kmu.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua
6. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: http://www.ier.com.ua.
7. ILO Digital Labour Platform Observatory. URL: https://www.ilo.org
8. OECD Digital Economy Papers. URL: https://www.oecd.org
9. Eurofound Platform Economy Database. URL: https://www.eurofound.europa.eu
10. Eurostat. Database. URL: https://ec.europa.eu/eurostat
11. World Bank. World Development Indicators. URL: https://databank.worldbank.org
12. Business Statistics (BUS204) : онлайн-курс / Saylor University. URL: https://learn.saylor.org/course/view.php?id=1247.

13. Introduction to Statistics (MA121) : онлайн-курс / Saylor University. URL: https://learn.saylor.org/course/ma121.

14. Data Analysis: Hypothesis Testing : онлайн-курс / The Open University. OpenLearn : освітня платформа. URL: https://www.open.edu/openlearn/science-maths-technology/data-analysis-hypothesis-testing/content-section-0.

15. HubSpot Reporting Certification : сертифікаційний онлайн-курс. HubSpot Academy. URL: https://academy.hubspot.com/courses/hubspot-reporting.